

(ร่าง)

ระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์
ว่าด้วยการบริหารจัดการนิคมสหกรณ์

พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เห็นเป็นการสมควรแก้ไขปรับปรุง ระเบียบเกี่ยวกับกิจการของนิคม ตลอดจนการปกครองนิคม และกิจการอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ของนิคม ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและเพื่อให้การจัดนิคมสหกรณ์เป็นไปตามความมุ่งหมายของทางราชการ รวมทั้งเป็นแนวทางในการจัดที่ดินในพื้นที่นิคมสหกรณ์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ และคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ ๔๕๔/๒๕๑๘ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๑๘ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์จึงกำหนดระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารจัดการนิคมสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓. ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกรมสหกรณ์ที่ดิน ว่าด้วยการปกครองนิคมสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๓

(๒) ระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการอนุญาตให้สมาชิกนิคมสหกรณ์เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์และการออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) ระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ ว่าด้วยเรื่องประชุมของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๔

(๔) ระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และอัตราการเก็บเงินค่าบำรุงสหกรณ์สำหรับการเข้าหาประโยชน์หรือกระทำการอื่นใดภายในพื้นที่นิคมสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

(๕) ระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ ว่าด้วยการเงินและการจัดการทรัพย์สินของนิคมสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๔. ในระเบียบนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

“กอง” หมายความว่า กองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์

“ผู้อำนวยการกอง” หมายความว่า ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์

“สหกรณ์จังหวัด” หมายความว่า สหกรณ์จังหวัดที่มีสำนักงานนิคมสหกรณ์ตั้งอยู่

“ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์” หมายความว่า ผู้อำนวยการนิคมสหกรณ์หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากอธิบดี

“การเกษตร” หมายความว่า การทำนา ทำสวน ทำไร่เลี้ยงสัตว์ ประมง และให้หมายความรวมถึงการทำนาเกลือด้วย

“การอยู่อาศัย” หมายความว่า การปลูกสร้างบ้านพักเพื่อการอยู่อาศัย

“การสาธารณประโยชน์” หมายความว่า การใดๆเพื่อประโยชน์ของสมาชิกนิคมส่วนรวม รวมถึงเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์

“นิคมสหกรณ์” หมายความว่า นิคมสหกรณ์จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา การจัดตั้งนิคมสหกรณ์ ภายใต้มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

“พื้นที่นิคมสหกรณ์” หมายความว่า บริเวณที่รัฐได้ออกกฎหมายกำหนดขอบพื้นที่พื้นที่จัดการพัฒนาปรับปรุงที่ดินให้เหมาะสมแก่การอยู่อาศัย และประกอบอาชีพการเกษตรแล้วจัดสรรที่ดินให้กับเกษตรกรที่เดือดร้อน ไม่มีที่ดินทำกินได้เข้าทำกินประกอบอาชีพและตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง

“สมาชิกนิคมสหกรณ์” หมายความว่า บุคคลผู้ซึ่งได้รับคัดเลือกเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

“สหกรณ์นิคม” หมายความว่า สหกรณ์ที่รับการจดทะเบียนจัดตั้ง ภายใต้กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

“สมาชิกสหกรณ์” หมายความว่า สมาชิกของสหกรณ์ประเภทสหกรณ์นิคม และเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์

“เงินรายได้นิคมสหกรณ์” หมายความว่า เงินที่ได้รับจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ และการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ในพื้นที่นิคมสหกรณ์หรือเกิดจากทรัพย์สินของนิคมสหกรณ์

“ประโยชน์แก่กิจการของนิคมสหกรณ์” หมายความว่า ประโยชน์ต่อสาธารณะหรือประโยชน์อันเกิดแก่การจัดทำบริการสาธารณะ หรือการจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค หรือประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากการดำเนินการหรือการกระทำที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริม หรือสนับสนุนแก่สมาชิกนิคมสหกรณ์เป็นส่วนรวมหรือสมาชิกนิคมสหกรณ์ จะได้รับประโยชน์จากการดำเนินการหรือการกระทำนั้น รวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินงานของนิคมสหกรณ์ที่มีลักษณะทำให้การจัดตั้งนิคมสหกรณ์บรรลุวัตถุประสงค์

“กสน.๓” หมายความว่า หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์

“กสน.๕” หมายความว่า หนังสือแสดงการทำประโยชน์

ข้อ ๕. ให้อธิบดีมีอำนาจในการออกประกาศ หลักเกณฑ์ และคำสั่งให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๑

การปกครองนิคมสหกรณ์

ข้อ ๖. ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ดูแล ตรวจสอบ พื้นที่นิคมสหกรณ์ ตามที่ได้กำหนดพื้นที่ที่ดินไว้ในท้ายพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสหกรณ์ รวมทั้ง กำกับ การใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

กรณีที่ไม่ใช่ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สหกรณ์จังหวัดเป็นผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ไปพลางก่อน

ข้อ ๗. ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์เป็นผู้ดูแลนิคมสหกรณ์และกิจการของนิคมสหกรณ์ตลอดจนการจัดการทรัพย์สินผลประโยชน์ต่าง ๆ และการดำเนินการจัดที่ดินนิคมสหกรณ์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

ข้อ ๘. ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ทำการสำรวจภายในพื้นที่หวงห้ามของนิคมสหกรณ์และจัดแจ้งให้ทราบว่ามีผู้ใดครอบครองอยู่โดยอาศัยสิทธิใดและที่ดินตอนใดเป็นที่รกร้างว่างเปล่าตลอดจนทำการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติทั้งหลายที่มีอยู่ในนิคมสหกรณ์ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๙. ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์.....

ข้อ ๙. ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์มีหน้าที่ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปหาประโยชน์ยึดถือครอบครอง ปลูกสร้าง ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือด้วยประการใดๆ อันเป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดินหรือทำให้เป็น อันตรายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในที่ดินภายในพื้นที่ของนิคมสหกรณ์เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี

หากฝ่าฝืนตามวรรคแรก ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ มีอำนาจริ้อถอนสิ่งปลูกสร้างนั้น หรือ ดำเนินการตามกฎหมายกับผู้ฝ่าฝืน

ข้อ ๑๐. ผู้ใดไม่มีสิทธิครอบครองหรืออาศัยในที่ดินภายในพื้นที่นิคมสหกรณ์โดยชอบด้วย กฎหมายให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์แจ้งให้ผู้ผู้นั้นทราบ และให้ออกไปเสียจากนิคมสหกรณ์ ภายในระยะเวลา อันรวดเร็วหากผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามคำบอกกล่าว อันจะเป็นการเสียหายต่อการจัดนิคมสหกรณ์ให้ผู้ปกครองนิคม สหกรณ์มีอำนาจร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีอาญากับผู้บุกรุกที่ดินในพื้นที่นิคมสหกรณ์ แล้วให้รายงานสหกรณ์จังหวัดเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๑. ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์เป็นผู้เรียกเก็บเงินเพื่อช่วยทุนที่รัฐบาลได้ลงไปในการจัดนิคม สหกรณ์รวมทั้งเงินรายได้ของนิคมสหกรณ์ และรายได้อื่นตลอดจนปฏิบัติตามประกาศ หลักเกณฑ์ และคำสั่งที่ เกี่ยวกับการเงินตามที่อธิบดีกำหนด

การเก็บเงินเพื่อช่วยทุนที่รัฐบาลได้ลงไปในการจัดนิคมสหกรณ์ให้เก็บในอัตราไร่ละ ๒๐๐ บาท

ข้อ ๑๒. ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์มีหน้าที่แจ้งเป็นหนังสือให้หน่วยงานองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการอื่นใด ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่นิคมสหกรณ์ทราบถึงการใช้ประโยชน์ในที่ดินนอกเหนือ จากการทำการเกษตร ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีก่อนถึงแม้ว่าที่ดินนั้นจะเป็นเอกสารสิทธิ์ตามประมวล กฎหมายที่ดินแล้วก็ตาม

การดำเนินการตามวรรคแรก ต้องแจ้งอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง พร้อมทั้งทำประกาศติดไว้ ณ ที่ทำการนิคมสหกรณ์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการอื่นใด

ข้อ ๑๓. ผู้ใดมิได้ปฏิบัติตามระเบียบคำแนะนำ คำตักเตือนของผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ดำเนินการตามกฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนและรายงานให้สหกรณ์จังหวัด เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๔. ให้สหกรณ์จังหวัด มีอำนาจหน้าที่กำกับ ดูแล สั่งการ ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ให้ปฏิบัติ เป็นไปตามระเบียบนี้

เมื่อสหกรณ์จังหวัดได้รับรายงานจากผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ตามระเบียบนี้ มีหน้าที่ต้อง รายงานต่ออธิบดี เพื่อดำเนินการตามระเบียบต่อไป

หมวด ๒

การจัดที่ดินนิคมสหกรณ์

ข้อ ๑๕. การจัดที่ดินนิคมสหกรณ์ ให้กอง จัดทำผังที่ดินและระวางแผนที่ ในนิคมสหกรณ์ การดำเนินการตามวรรคแรก ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดและระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยมาตรฐานระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๑๖. บุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีแต่เพียงเล็กน้อยไม่พอต่อการครองชีพ ให้ยื่นคำขอใช้ประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์ต่อผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ ณ ที่ทำการนิคมสหกรณ์นั้น

การคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์ ตามวรรคแรก ให้คณะกรรมการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์ โดยมีคณะกรรมการตามที่รัฐมนตรีแต่งตั้ง ตามคำสั่งที่ ๔๕๔/๒๕๑๘ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๑๘ ซึ่งในระเบียบนี้ เรียกว่าคณะกรรมการคัดเลือก ประกอบด้วย นายอำเภอท้องที่ ที่ดำเนินการจัดนิคมสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการกลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่ที่สหกรณ์จังหวัดมอบหมาย เป็นกรรมการ ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๑๗. การประชุมคัดเลือกสมาชิกนิคมสหกรณ์ ให้ประธานกรรมการคัดเลือก นัดเรียกประชุมโดยมีหนังสือแจ้งวัน เวลา สถานที่ และเรื่องที่จะประชุมให้กรรมการทุกท่านทราบ

เมื่อมีเหตุอันควรให้ประธานกรรมการคัดเลือกนัดเรียกประชุมเพื่อซักซ้อมหลักการ วิธีการ นโยบาย ข้อเท็จจริง สภาพของที่ดินและบุคคลที่จะทำการคัดเลือกตลอดจนกำหนดการต่างๆ เกี่ยวกับการคัดเลือกเสียขั้นหนึ่งก่อนแล้วจึงเริ่มทำการคัดเลือก

ข้อ ๑๘. ในการประชุมคณะกรรมการคัดเลือก ต้องมีกรรมการประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ ๑๙. ให้ประธานกรรมการคัดเลือกเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมก็ให้ที่ประชุมเลือกตั้งกรรมการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานในที่ประชุม

ข้อ ๒๐. การพิจารณาคัดเลือก กรรมการมีสิทธิออกเสียงได้ท่านละหนึ่งเสียง หากกรรมการมีความเห็นแตกต่างจากมติ ต้องมีเหตุผลประกอบความเห็นด้วยทุกครั้ง

ข้อ ๒๑. การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๒๒. ในการประชุมคณะกรรมการคัดเลือก ต้องจัดให้ผู้เข้าประชุมลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

การบันทึกรายงานการประชุม อย่างน้อยต้องมี

๑. รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

๒. เรื่องที่พิจารณาวินิจฉัย โดยให้ประธานกรรมการคัดเลือก และกรรมการอื่นอีกหนึ่งคนที่เข้าประชุมลงลายมือชื่อในรายงานการประชุมไว้เป็นสำคัญ

ข้อ ๒๓. การคัดเลือกและประกาศผลการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์ในแต่ละคราวจะต้องคัดเลือกให้สอดคล้องกับจำนวนที่ดินที่จะอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์เท่านั้น

เมื่อได้ผลการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์แล้ว ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ ประกาศผลการคัดเลือก ณ ที่ทำการของนิคมสหกรณ์และที่ว่าการอำเภอแห่งท้องที่นั้น

ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์รายงานผลพร้อมแนบสำเนารายงานการประชุมคัดเลือก และสำเนาประกาศผลการคัดเลือกต่อสหกรณ์จังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๒๔. ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ แจ้งให้สมาชิกนิคมสหกรณ์ผู้ได้รับคัดเลือกต้องรวมตัวกันของจดทะเบียนสหกรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์โดยเร็ว

กรณีที่มีสหกรณ์นิคมอยู่แล้ว ให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์นิคมนั้น

ข้อ ๒๕. ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์.....

ข้อ ๒๕. ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ จัดสมาชิกนิคมสหกรณ์ซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์นิคมแล้ว ลงในแผนผังจัดแบ่งที่ดิน และรายงานขออนุญาตให้สมาชิกนิคมสหกรณ์นั้นๆ เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์ตามแบบกำหนดท้ายระเบียบนี้ โดยเร็ว

ข้อ ๒๖. การรายงานขอออก กสน.๓ ต้องแนบเอกสารหลักฐานประกอบดังนี้

(๑) สำเนาประกาศผลการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์ที่ปรากฏรายชื่อสมาชิกนิคมสหกรณ์ผู้ขออนุญาต

(๒) ระบุว่าที่ดินหรือแผนผังจัดแบ่งที่ดิน ที่อธิบดีลงนามแล้ว

(๓) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

(๔) สำเนาทะเบียนบ้าน

(๕) หลักฐานการเปลี่ยนแปลงแก้ไข คำนำหน้าชื่อ ชื่อ ชื่อสกุล หรืออื่น ๆ

ข้อ ๒๗. หากปรากฏรายละเอียดในระหว่างที่ดินหรือแผนผังจัดแบ่งที่ดินที่ขออนุญาตให้สมาชิกนิคมสหกรณ์เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง แล้วนำเสนอประกอบการพิจารณาในคราวเดียวกันกับที่รายงานขอออก กสน.๓

ข้อ ๒๘. ให้กองมีหน้าที่ตรวจสอบรายงานการขอออก กสน.๓ แล้วนำเสนอความเห็นต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาออก กสน.๓ ตามแบบที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๒๙. เมื่อผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ได้รับแจ้งผลการออก กสน.๓ แล้ว ต้องแจ้งผลการอนุญาตให้สมาชิกนิคมสหกรณ์ทราบเป็นหนังสือและประกาศติดไว้ ณ ที่ทำการนิคมสหกรณ์และที่ว่าการอำเภอแห่งท้องที่นั้น

ข้อ ๓๐. ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ต้องจัดทำทะเบียนคุม กสน.๓ ตามแบบที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๓๑. เมื่อสมาชิกนิคมสหกรณ์ผู้ได้รับ กสน.๓ แต่ยังไม่ได้รับ กสน.๕ และมีเหตุให้พ้นจากนิคม ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีไปจากนิคมสหกรณ์เกินหกเดือนตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ หรือสันสภาพการเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์ตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ให้ดำเนินการ ดังนี้

ก. แจ้งให้สมาชิกนิคมสหกรณ์ผู้นั้นทราบเป็นหนังสือถึงการสิ้นสุดแห่งการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์โดยแจ้งไปยังที่อยู่ของสมาชิกรายนั้น ๆ ที่ปรากฏในใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์ อย่างน้อย ๒ ครั้ง แต่แต่ละครั้งห่างกันไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

ข. รายงานผลตาม ก.ให้อธิบดีพิจารณา ยกเลิกการอนุญาตฯ

ค. ประกาศติดไว้ ณ ที่ทำการนิคมสหกรณ์และที่ว่าการอำเภอแห่งท้องที่นั้น

(๒) สมาชิกนิคมสหกรณ์ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์แล้ว แต่มีความประสงค์สละสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวให้ดำเนินการ ดังนี้

ก. ให้สมาชิกนิคมสหกรณ์ผู้นั้นแจ้งความประสงค์สละสิทธิ์การเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเป็นหนังสือต่อผู้ปกครองนิคมสหกรณ์

ข. ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์รายงานต่ออธิบดี พิจารณายกเลิก กสน.๓ แปลงที่ดินดังกล่าว

ค. เมื่อได้ยกเลิกตาม ข. แล้ว ให้ถือว่าเป็นที่ดินแปลงว่าง เพื่อดำเนินการพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์ เพื่อเข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงว่าง นั้นตามข้อ ๑๖

ง. ปิดประกาศ ณ ที่ทำการนิคมสหกรณ์และที่ว่าการอำเภอแห่งท้องที่นั้น
ข้อ ๓๒. สมาชิกนิคมสหกรณ์ผู้ได้รับ กสน.๓ และยังไม่มียกเลิกได้รับ กสน.๕ ได้ถึงแก่กรรมให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ดำเนินการตาม ข้อ ๑๖

เมื่อได้ดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์ตามวรรคแรกแล้วให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์รายงานอธิบดี เพื่ออนุญาตให้สมาชิกนิคมสหกรณ์เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์ โดยผู้มีสิทธิได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์จะต้องอยู่ในลำดับดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ที่สมาชิกนิคมสหกรณ์ที่ถึงแก่กรรมได้แสดงเจตนาให้เป็นผู้เข้าทำประโยชน์แทนตามแบบหนังสือแสดงเจตนาตั้งผู้รับโอนสิทธิและผลประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์ ที่อธิบดีกำหนดโดยผู้นั้นจะต้องเป็นทายาทโดยธรรมของสมาชิกนิคมสหกรณ์ที่ถึงแก่กรรม

(๒) เป็นสามีหรือภรรยาโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๓) เป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายที่ร่วมทำประโยชน์ในที่ดิน

(๔) ในกรณีที่ไม่มีบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) ให้คัดเลือกจากบุคคลทั่วไปได้
การรายงานตามวรรคสอง ให้แนบเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

(๑) สำเนาประกาศผลการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์

(๒) กสน.๓ ของสมาชิกนิคมสหกรณ์ที่ถึงแก่กรรม

(๓) หนังสือแสดงเจตนาตั้งผู้รับโอนสิทธิและผลประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์

(๔) สำเนามรณบัตร

ข้อ ๓๓. สมาชิกนิคมสหกรณ์รายใดได้ปฏิบัติครบถ้วนตาม มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ แล้ว ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์แจ้งให้สมาชิกนิคมสหกรณ์รายนั้น ยื่นคำขอออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ กสน.๕ ตามแบบที่อธิบดีกำหนด โดยแนบเอกสารหลักฐาน ดังนี้

(๑) สำเนาหนังสือ กสน.๓ ที่ปรากฏรายชื่อสมาชิกนิคมสหกรณ์ที่ได้รับอนุญาต

(๒) รูปแปลงที่ดิน

(๓) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

(๔) สำเนาทะเบียนบ้าน

(๕) หลักฐานการเปลี่ยนแปลงแก้ไข คำนวณหน้าชื่อ ชื่อ ชื่อสกุล หรืออื่น ๆ (ถ้ามี)

ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าว ให้เสนอต่อสหกรณ์จังหวัดเพื่อพิจารณาและรายงานเสนอต่ออธิบดีต่อไป

ข้อ ๓๔. ให้กองมีหน้าที่ตรวจสอบรายงานตาม ข้อ ๓๓ และพิจารณาเสนออธิบดีเพื่อออก กสน.๕ ตามแบบที่กำหนดท้ายระเบียบนี้ให้แก่สมาชิกนิคมสหกรณ์เป็นราย ๆ ไป

ข้อ ๓๕. เมื่อผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ได้รับแจ้งผลการออก กสน.๕ ให้แก่สมาชิกนิคมสหกรณ์ รายใดแล้ว ต้องแจ้งให้สมาชิกนิคมสหกรณ์รายนั้นทราบเป็นหนังสือ ให้มารับ กสน.๕ ณ ที่ทำการนิคมสหกรณ์ โดยเร็ว

ข้อ ๓๖. ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ต้องจัดทำทะเบียนคู่มือการออก กสน.๕ ตามแบบที่อธิบดี กำหนด

ข้อ ๓๗. สมาชิกนิคมสหกรณ์ผู้มีสิทธิได้รับ กสน.๕ หรือได้รับ กสน.๕ แล้ว ได้ถึงแก่กรรม แต่ยังไม่ได้รับโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ดำเนินการตาม ข้อ ๑๖ เพื่อพิจารณาคัดเลือกทายาทโดยธรรมของสมาชิกนิคมสหกรณ์ที่ถึงแก่กรรมเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์

เมื่อได้ดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์ตามวรรคก่อนแล้ว ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ รายงานอธิบดี เพื่อออก กสน.๕ โดยให้แนบเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

- (๑) สำเนาประกาศผลการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์
- (๒) กสน.๕ ของสมาชิกนิคมสหกรณ์ที่ถึงแก่กรรมฉบับจริง
- (๓) สำเนาหนังสือแสดงเจตนาตั้งผู้รับโอนสิทธิและผลประโยชน์ในที่ดินของ

นิคมสหกรณ์

- (๔) สำเนามรณบัตร

ข้อ ๓๘. ให้กองตรวจสอบรายงานตามข้อ ๓๖ และข้อ ๓๗ แล้วประมวลเรื่องเสนออธิบดี เพื่อพิจารณาอนุญาตให้สมาชิกนิคมสหกรณ์เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์หรือออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์แล้วแต่กรณี

หมวด ๓

การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินนอกเหนือจากการทำการเกษตร

ข้อ ๓๙. ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ นิติบุคคล หรือบุคคลใดประสงค์จะขออนุญาตใช้ประโยชน์ หรือกระทำการอื่นใดภายในพื้นที่นิคมสหกรณ์ เพื่อวัตถุประสงค์หนึ่งวัตถุประสงค์ใด ให้ยื่นคำขอต่อผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ ตามแบบที่กำหนดท้ายระเบียบนี้ เพื่อนำเสนอไปยังอธิบดี พิจารณาอนุญาต

การขออนุญาตตามวรรคแรก ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ชุมชน ประเพณีวัฒนธรรม อาชีพการเกษตร และอื่น ๆ

ผู้ขออนุญาตต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

- (๑) นิติบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด
- (๒) นิติบุคคล ที่จัดทะเบียนในประเทศไทยและผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย

(๓) บุคคลธรรมดา หรือคณะบุคคล ต้องมีสัญชาติไทย และบรรลุนิติภาวะ

ในกรณีดังต่อไปนี้ไม่อยู่ภายใต้บังคับของวรรคสาม ได้แก่ การขออนุญาตสร้างวัด สำนักสงฆ์ หรือสถานประกอบพิธีกรรมทางศาสนาต้องได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมการศาสนาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ พร้อมกับยื่นคำขอตามความในวรรคแรก และผู้ยื่นคำขออนุญาตต้องมีชีพหรือมีภรรยาตามแต่ละศาสนา และต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย

ข้อ ๔๐. การพิจารณาอนุญาต ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน นอกเหนือจากการทำการเกษตร ดังนี้

(๑) คณะกรรมการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินนอกเหนือจากการทำการเกษตร ระดับจังหวัด ประกอบด้วย สหกรณ์จังหวัดที่รับผิดชอบในพื้นที่นั้น ๆ เป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่น ซึ่งอธิบดีแต่งตั้ง อีกไม่เกิน ๔ คน เพื่อพิจารณากลับกรองเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินนอกเหนือจากการทำการเกษตรระดับกรม

(๒) เมื่อกอง ได้รับรายงานตาม (๑) ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินนอกเหนือจากการทำการเกษตรระดับกรม ประกอบด้วย รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการและกรรมการอื่นซึ่งอธิบดีแต่งตั้งอีกไม่เกิน ๘ คน มีหน้าที่พิจารณากลับกรองเสนอความเห็นต่ออธิบดี

เมื่ออธิบดีได้อนุญาตแล้ว ให้ผู้อำนวยการกองดำเนินการตามข้อ ๔๕ รวมทั้งแจ้งผลการอนุญาตเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์ในที่ดินนอกเหนือจากการทำการเกษตร ต่อผู้ขออนุญาต

ข้อ ๔๑. กรณี การหาประโยชน์จากทรัพยากรภายในพื้นที่นิคมสหกรณ์ ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ต้องจัดให้มีการประมูล โดยค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ต้องไม่ต่ำกว่าอัตรา ที่กำหนดไว้ตามประกาศของกรมส่งเสริมสหกรณ์

ข้อ ๔๒. การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรในที่ดินและทรัพยากรอื่นๆ ภายในพื้นที่นิคมสหกรณ์ กำหนดระยะเวลาไม่เกินคราวละ ๕ ปี

การอนุญาตให้กระทำอย่างอื่น กำหนดระยะเวลาไม่เกินคราวละ ๓๐ ปี

ทั้งนี้ การขออนุญาต ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และขั้นตอน ที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๔๓. เมื่อผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินตามข้อ ๔๐ ไม่ได้ใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ขอใช้หรือการใช้ประโยชน์ขัดกับหลักการจัดที่ดิน ถือว่าสิ้นสุดการอนุญาต ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์รายงานอธิบดีโดยเร็ว เพื่อยกเลิกการอนุญาต

เมื่อยกเลิกการอนุญาตตามวรรคแรก ให้ผู้ได้รับอนุญาตรื้อถอน และดำเนินการปรับปรุงพื้นที่ให้คืนสู่สภาพเดิม โดยเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ข้อ ๔๔. อัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ การใช้ที่ดินและการใช้ทรัพยากร ให้เป็นไปตามประกาศของกรมส่งเสริมสหกรณ์

ข้อ ๔๕. ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์หรือกระทำการอื่นใดในที่ดิน ทรัพยากรในที่ดินและทรัพยากรอื่น ๆ ภายในพื้นที่นิคมสหกรณ์ ต้องทำหนังสือสัญญาตามแบบที่อธิบดีกำหนด

การชำระค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ตามที่ได้รับอนุญาต ให้ชำระทั้งหมดคราวเดียวในวันทำสัญญา จึงจะมีสิทธิเข้าหาประโยชน์หรือกระทำการอื่นใดภายในพื้นที่นิคมสหกรณ์ได้ เว้นแต่สัญญาการอนุญาตเกินกว่า ๕ ปี ให้ชำระเป็นงวด ทุก ๆ ๕ ปี

หมวด ๔

การเงินและการจัดการทรัพย์สินของนิคมสหกรณ์

ข้อ ๔๖. ให้มีคณะกรรมการบริหารเงินรายได้นิคมสหกรณ์ ประกอบด้วย รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ และมีกรรมการอื่นอีกไม่เกิน ๘ คน ซึ่งอธิบดีแต่งตั้ง มีหน้าที่พิจารณา กลั่นกรอง แผนงาน โครงการ การขอกู้ยืม และจ่ายขาดเงินรายได้ของนิคมสหกรณ์ และเรื่องอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดี

ข้อ ๔๗. ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ เปิดบัญชีเงินรายได้ของนิคมสหกรณ์ ไว้ที่ธนาคาร เรียกว่า “บัญชีเงินรายได้ของนิคมสหกรณ์.....” โดยแยกตามบัญชีของแต่ละนิคมสหกรณ์

การถอนเงินตามวรรคแรก จะต้อง มีหนังสืออนุญาตจากอธิบดี

ข้อ ๔๘. เมื่อผู้ปกครองนิคมสหกรณ์ ได้รับเงินรายได้ของนิคมสหกรณ์ ให้ออกใบเสร็จรับเงินของทางราชการไว้เป็นหลักฐาน และให้นำเงินดังกล่าว ฝากเข้าบัญชีตาม ข้อ ๔๗ ภายในวันที่ได้รับเงิน หรืออย่างช้าภายในวันทำการถัดไป

ข้อ ๔๙. การใช้จ่ายเงินรายได้ของนิคมสหกรณ์ ต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีก่อนทุกครั้ง หลักฐานการจ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม

ข้อ ๕๐. เงินรายได้ของนิคมสหกรณ์ใดให้ใช้ได้เฉพาะ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของนิคมสหกรณ์นั้น รวมทั้งให้สหกรณ์นิคมกู้ยืม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๕๑. ให้ผู้ปกครองนิคมสหกรณ์จัดทำบัญชีการรับจ่ายเงินรายได้ของนิคมสหกรณ์ ไว้เป็นหลักฐานพร้อมที่จะให้ตรวจสอบได้ทุกขณะ และจัดทำรายงานการรับ-จ่ายเงินรายได้ของนิคมสหกรณ์ ส่งให้อธิบดี ทุกเดือนภายในวันที่ ๗ ของเดือนถัดไป แบบบัญชีและแบบรายงานให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๕๒. ให้กองจัดทำบัญชี ตามหลักบัญชีคู่ เพื่อใช้บันทึกรายการการเงินอันจะแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของเงินรายได้ของนิคมสหกรณ์ที่เป็นอยู่ตามจริง

การปิดบัญชีตามวรรคแรกให้ทำปีละ ๑ ครั้ง ตามปีงบประมาณ และจัดทำงบการเงิน โดยมีบัญชีรายได้-รายจ่าย และงบแสดงฐานะการเงิน พร้อมรายละเอียดอื่น ๆ รายงานให้อธิบดี เพื่อทราบภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ข้อ ๕๓. ให้หน่วยงานตรวจสอบภายในของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ตรวจสอบเกี่ยวกับการเงิน และการบัญชีของเงินรายได้ของนิคมสหกรณ์แล้วรายงานผลการตรวจสอบให้อธิบดีทราบอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๕๔. ประกาศ คำสั่ง ที่ออกโดยอาศัยระเบียบที่ถูกยกเลิกตาม ข้อ ๓ ให้ใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๕๕. การขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินนอกเหนือจากการทำการเกษตรที่ได้มีผู้ยื่นคำขอไว้ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับแต่ยังไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี ให้ใช้หลักเกณฑ์ตามระเบียบนี้

ข้อ ๕๖. การเก็บเงินค่าช่วยทุนรัฐบาล ที่เรียกเก็บไว้แล้วก่อนระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ ให้ใช้อัตราเดิม

ข้อ ๕๗. ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์แล้ว แต่ยังไม่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกิน ให้ใช้หลักเกณฑ์ตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายพิเชษฐ วิริยะพาหะ)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์